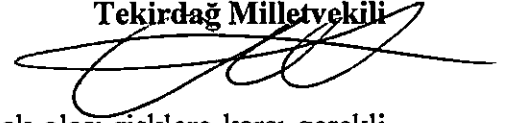

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü'nün 96'ncı maddesine uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim.

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Ülkemizin etkili deprem kuşakları üzerinde olduğu, ancak olası risklere karşı gerekli tedbirlerin yeterince alınmadığı hususu, son yaşadığımız Kahramanmaraş depremleri ile bir kez daha acı şekilde görünmüştür. Ülke genelinde yaygın, etkin ve uluslararası standartlarda bir afet yönetim kapasitesinin ivedi olarak oluşturulması gerektiği kanaatindeyiz.

Başta olası İstanbul Depremi olmak üzere, deprem riski altında bulunan şehirlerimizin ve kırsallarındaki yapı stokunun ciddi bir yaklaşımla gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi, deprem öncesi riskleri azaltma, deprem anı ve sonrası kriz yönetiminde yeni bakış açlarına ihtiyaç olduğu da malumdur.

Bu hususta aşağıda yer alan sorulara cevap arayan vatandaşlarımız için aracı olmak en önemli sorumluluğumuzdur.

Bu çerçevede olmak üzere;

1. Eski Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum katıldığı bir TV programında 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremlerde 227 bin 27 binanın yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı olduğunu, bunların da %6 sının imar aflarından yararlanarak Yapı Kayıt Belgesi alan yapılar olduğunu ifade etti. En kapsamlısı da bakanlık yaptığınız dönemde çıkarılan imar aflarından yararlanarak yapı kayıt belgesi alan konutlarda ikamet eden vatandaşlarımızdan kaç hayatinı kaybetmiştir?
2. Kahramanmaraş merkezli depremler sonucunda, 1. derece deprem bölgesi olduğu bilinen 11 ilimizde binaların imar barışından faydalanabilmesi için depreme dayanıklılık raporu neden istenmemiştir?
3. Deprem riski altında bulunan illerimiz başta olmak üzere, imar aflarından yararlanarak yapı kayıt belgesi alan kaç yapı bulunmaktadır? Bu yapılara ilişkin geriye dönük değerlendirme yapmayı düşünüyor musunuz? Bu yapılara ilişkin vatandaşlarımızın

verilmiş haklarını da gözeterek, olası bir depremde zarar görmelerine de mani olacak ne tür tedbirler alacaksınız?

4. Depremlerin etkilediği 11 ilimizde kentsel dönüşüm yapmak maksadıyla ilan edilen kaç riskli alan vardır? Yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı binaların ne kadarı bu alanlarda yer almaktadır?
5. Deprem riski altında bulunan illerimiz başta olmak üzere hangi il ve ilçelerimizde kentsel dönüşüm yapmak maksadıyla ilan edilen kaç riskli alan, kaç konut bulunmaktadır? Bu alanlarla ilgili bugüne kadar alınan tedbirler nelerdir?
6. Kahramanmaraş merkezli depremlerde İskenderun Devlet Hastanesi'nin A Bloğu, Hatay İl'inde iki devlet hastanesi ve birçok özel hastane yıkılmış veya kalıcı zarar görmüştür. Yıkılan hastane sayısı henüz paylaşılmamıştır. Hastaneler neden yıkıldılar? En azından deprem öncesinden hastaneler neden güçlendirilmediler?
7. Nüfusumuzun yaklaşık %71'inin deprem riski altında yaşadığı ülkemizde hangi illerimizde okul, yurt ve hastaneler depreme dayanıklılık bakımından taranmıştır? Bu taramalar neticesinde; okul, yurt ve hastanelerden ne kadarı hakkında yıkım, güçlendirme veya kullanım kararı verilmiş, ne kadarı yıkılmış veya güçlendirilecekse projeleri yapılarak güçlendirilmiştir?
8. Deprem riski altında bulunan illerimizde kamu ve özel yapıların hasar görülebilirlikleri ve riskleri belirlendi mi? Belirlendiyse gereği olarak bugüne kadar ne yapılmıştır?
9. Depremler sonucu yıkılan binaların tek sorumlusu müteahhitler midir? Bu alanları imara açan Belediyelerin, projeye onay veren yapı denetim firmalarının kusuru nedir?
10. Yapıların mevzuat belirleyici ve uygulama denetçisi olarak birinci derecede mesuliyeti olan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının deprem nedeniyle zarar gören konutlarda ne kadar mesul olduğunu düşünüyorsunuz?
11. Yapı sektörünün kural koyucu ve kontrol edici mekanizması olan bakanlıkta başta sayın bakan olmak üzere sorumluları hakkında açılan bir soruşturma var mıdır?
12. Bugüne kadar yapılan deprem risk analizlerinde yapı denetim sisteminin uygulamaya alındığı 2001 yılı milat kabul edilmekteydi ve 2001 yılından sonra yapılan yapıların yıkılmayacakları öngörüsü hâkimdi. Ancak Kahramanmaraş merkezli depremlerde 2018 ve 2019 yılında inşa edilmiş yapıların bile yıkılmış olması, yapı sisteminin başta yapı denetim olmak üzere baştan sorgulanması gerektiğini ortaya çıkardı. Bu hususta bakanlık olarak ne tür çalışmalar yapmaktasınız? Yapı sisteminin revize edilmesi yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
13. Yapıların, depremi hiçbir hasar almadan atlatarak, deprem öncesindeki durumları gibi kullanılmalarına imkân tanıyan sismik izolasyon teknolojisinin kullanılması ve yaygınlaştırılması hususunda bir çalışmanız var mıdır? Varsa nelerdir?

14. Depremden etkilenen 11 ilimizdeki binaların; bina yaşı tasnifi nedir? (Kaç tanesi 2000 öncesi, kaç tanesi 2000 sonrası inşa edildiği.) Yıkılan, ağır ve orta hasar alan binaların inşa edildiği yıllara göre tasnifleri nedir? Bu ve benzeri bilgilerin geleceğe yönelik önemli veri kaynağı olacağı sabitken, bu veriler araştırmacı ve akademisyenler başta olmak üzere tüm kamuoyu ile neden paylaşılmamaktadır?
15. TOKİ eliyle yapılan kalıcı konut ihale süreçleri neden kamuoyu ile paylaşılmamaktadır? Davet usulü ile yapılan bu ihalelere çağrılan firmalar hangi kriterlere göre seçilmektedir? Temeli atılan konutlar nerelere yapılmaktadır? Kalıcı konut inşaatlarına ilişkin bölge bölge planlamanız nedir? Hangi önceliklendirmeye göre yapılmaktadır? Hangi ilimizde inşaatlar hangi bölgede ne zaman başlayacak? Ne zaman tamamlanacak?
16. Yapılan ihale bedellerine bakıldığında metrekare birim fiyatlarının ortalama 16 bin lira olduğu görülmektedir. 13 Şubat 2023 tarihinde başkanlığınız tarafından resmi gazetede yayınlanan 'Yapı yaklaşık birim maliyetleri hakkında tebliğde' konutlarda 100 metrekare konut için ortalama birim maliyetin 6.825 TL olması gerektiğini görüyoruz. Öngörülemez hesaplamaları da dikkate alarak bu rakamın biraz daha artabileceğini düşünsek de ihale edilen bedellerle arada uçurum var. Bütün bu maliyetler altında depremzede vatandaşlarımızı bu konutlar için hangi fiyattan borçlandıracaksınız?
17. Başta Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman için olmak üzere il bazında ve bölgesel yeniden imar, inşa ve kalkınma için neler yapılmaktadır?
18. 11 ilimizi etkileyen deprem sonrası kalıcı konut inşalarının şehircilik anlayışından yoksun sadece konut yapımına ilişkin proje olarak yapılmasından dolayı ciddi kaygılar duymaktayız. Konut alanları ile birlikte ticaret, sanayi ve ulaşım imkânlarının bütünsel biçimde ele alındığı, arazi ve çevre şartlarına uygun, toplum kültürüne uyumlu, altyapısı güçlü ve sürdürülebilir şehir planlamaları doğrultusunda yapılmakta mıdır? Bu doğrultuda neler yapmaktasınız?
19. Tüm dikkatler nüfusun yoğun olduğu şehir merkezlerine yönelmiş olsa da ilçe ve köylerimizde vatandaşlarımız sağlıklı yapılarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. Bugün yaşadığımız depremlerde ulaşamayan ilçe ve köylerimizde on binlerce konut yıkılmıştır. Ülkemiz genelinde şehirlerimizde olduğu gibi kırsaldaki sağlıklı yapılar için de afet riskine karşı dönüşüm çalışmanız var mıdır? Bu doğrultuda neler yapılmaktadır?
20. Başta İstanbul olmak üzere uzmanların öncelikli olarak uyardığı deprem riski altında bulunan şehirlerimizi depreme dirençli hale getirmek için ne tür çalışmalar yapmaktasınız?
21. Kahramanmaraş merkezli depremler neticesinde yaşadığımız kayıplardan sonra ülke genelinde imar planlarının yeniden gözden geçirilmesi ve uygunluk göstermeyen planların revize edilmesi konusu gündeminizde midir?
22. Afetlere karşı dirençli yapılar oluşturmak, iyi malzeme kullanımı ve güçlü mühendisliğin yanı sıra nitelikli işgücü ile sağlanabilmektedir. Bu çerçevede, AB müktesebatına uyum çalışmalarıyla inşaatlarda görev alan işçiler için getirilen "İşgücünde Mesleki Yeterlilik"

sistemi 2012 yılında hayata geçirilmiştir. Pratikte uygulama şansı bulamamış olan bu sistemin yaygınlaştırılarak uygulamaya alınması konusunda ne tür çalışmalar yapmaktasınız?

- 23.** Yapı malzemelerinin hem üretim hem de uygulama safhalarındaki denetimlerinin ciddi bir şekilde yapılması için ne yapmaktasınız? Bu denetimler için yeterli yetişmiş personele sahip misiniz?